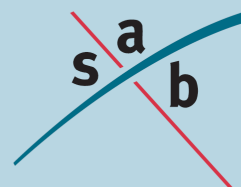

quick scan flora en fauna

Samenwoonschool Nigtevecht

Gemeente Loenen

Datum: 25 mei 2009
Projectnummer: 70865_02

INHOUD

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	1
2	Wettelijke kader	3
2.1	Gebiedsbescherming	3
2.2	Soortenbescherming	3
3	Toetsing	5
3.1	Onderzoeksmethodiek	5
3.2	Beschermde gebieden	5
4	Conclusie	11
4.1	Gebiedsbescherming	11
4.2	Soortenbescherming	11
4.3	Consequenties	12
4.4	Aanbevelingen	13
	<i>Bijlage 1: globaal overzicht van de gegevens van Het Natuurloket</i>	1
	<i>Bijlage 2: geraadpleegde bronnen</i>	1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Nigtevecht (gemeente Loenen, provincie Utrecht) bestaat het voornemen om een nieuw te bouwen samenwoonschool te realiseren aan de Garstenstraat. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB Arnhem B.V. en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving in het plangebied.

Afbeelding 1: links: uitsnede uit topografische kaart (1:25.000). Rechts, luchtfoto in vogelvlucht (Live Search Maps). De rode omlijning geeft de ligging van het plangebied weer.

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en eventuele andere natuurregelgeving. Bij deze activiteit moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Nigtevecht, (gemeente Loenen) is gelegen in een veenweidegebied met karakteristieke langgerekte weilanden. Aan de westzijde van het dorp ligt het Amsterdam-Rijnkanaal. Ten zuiden en oosten van het dorp ligt de rivier de Vecht. Het plangebied aan de Garstenstraat grenst aan weilanden in het noorden en westen. In het oosten bevindt zich een ijsbaan en in het zuiden ligt de bebouwde kom van Nigtevecht. Het plangebied zelf bestaat uit een intensief gebruikt volkstuincomplex.

De beoogde ingrepen bestaan uit de bouw van een samenwoonschool. In deze samenwoonschool worden twee verschillende scholen en de buitenschoolse opvang onder één dak gehuisvest. Door de bouw van de school zal het volkstuinencomplex hier verdwijnen.

Afbeelding 2: Impressie plangebied aan de Garstenstraat te Nigtevecht (foto's SAB). Boven: oevers van de watergangen rondom het plangebied variëren van strak tot ruige overgangen. Onder: Overzicht van het plangebied vanuit het zuiden.

2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1 beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2 beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3 beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 Toetsing

3.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en haar invloedsgebied is gelegen (130-476), het voorkomen van beschermde planten en amfibieën weer (Bijlage 1). Binnen het kilometerhok zijn geen andere soortgroepen goed onderzocht. Omdat het plangebied maar een klein onderdeel uitmaakt van het betreffende kilometerhok en omdat het detailniveau van de beschikbare Natuurloketgegevens in dit geval niet afdoende is, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecoloog van SAB Arnhem B.V.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, *et al.*, 1997) en diverse websites die informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

In april 2009 heeft een ecoloog van SAB Arnhem B.V. het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied aan de Garstenstraat te Nigtevecht ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied (Oostelijke vechtplassen) ligt op een afstand van 1600 meter (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand, de aard van het tussenliggende gebied (bebouwde kom van Nigtevecht), de afwezigheid van een directe verbinding of andere relatie met het beschermde gebied en de afwezigheid van overeenkomstig habitat zijn negatieve effecten op het beschermde gebied uit te sluiten. Er zijn alleen lokaal effecten te verwachten op flora en fauna.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied aan de Garstenstraat te Nigtevecht ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat is aangewezen als onderdeel van de EHS ligt op een afstand van 300 meter (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand, de aard van het tussenliggende gebied (gedeelte van bebouwde kom van Nigtevecht) en de afwezigheid van een directe verbinding of andere relatie met het beschermde gebied zijn negatieve effecten op het beschermde gebied uit te sluiten. Er zijn alleen lokaal effecten te verwachten op flora en fauna.

Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied zelf bestaat uit een volkstuinencomplex. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft. Van een stabiel ecosysteem binnen het plangebied is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen worden hier niet verwacht. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. De watergangen grenzend aan het plangebied en de daarbij behorende oevers kunnen wel geschikt zijn voor strikt beschermde soorten. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten waargenomen als Zilverschoon (*Potentilla anserina*), Witte Dovenetel (*Lamium album*), Rietgras (*Phalaris arundinacea*), Gewoon Varkensgras (*Polygonum aviculare*), Aarvederkruid (*Myriophyllum spicatum*), Scherpe Boterbloem (*Ranunculus acris*), Akkermelkdistel (*Sonchus arvensis*), Kleefkruid (*Galium aparine*), Akkerdistel (*Cirsium arvense*), Sterrenkroos (alle soorten) (*Callitriche spec.*), Harig Wilgenroosje (*Epilobium hirsutum*), Krulzuring (*Rumex crispus*), Akkerhoornbloem (*Cerastium arvense*), Bijvoet (*Artemisia vulgaris*), Drijvend Fonteinkruid (*Potamogeton natans*), Kleine Lisdodde (*Typha angustifolia*), Gewoon Biggenkruid (*Hypochaeris radicata*), Schietwilg (*Salix alba*), Spaanse Aak (*Acer campestre*), Ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*), Herderstasje (*Capsella bursa-pastoris*), Straatgras (*Poa annua*), Grote Weegbree (*Plantago major subsp. major*), Vogelmuur (*Stellaria media*), Witte Klaver (*Trifolium repens*), Grote Brandnetel (*Urtica dioica*), Fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), Grote Vossenstaart (*Alopecurus pratensis*), Paardenbloem (*Taraxacum officinale*), Hondsdraf (*Glechoma hederacea*) en Grote Lisdodde (*Typha latifolia*).

Volgens gegevens van Floron komen in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en haar invloedssfeer gelegen is strikt beschermde soorten voor. Welke soorten dat zijn is op dit moment niet bekend. Negatieve effecten op strikt beschermde soorten zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Bosspitsmuis (*Sorex spec.*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Wezel (*Mustela nivalis*), Bunzing (*Mustela putorius*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Microtus minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten Das (*Meles meles*) en Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

Aan de randen van het plangebied staan struiken met een dichte ondergroei. Vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*) en Mol (*Talpa europaea*) zijn niet uit te slui-

ten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Das

Gezien de nabijheid van de bebouwde kom en de hoge grondwaterstanden in de omgeving is het onwaarschijnlijk dat dassen in de omgeving hun vaste rust- of verblijfplaatsen hebben. Dassen graven burchten en zijn derhalve afhankelijk van een lage grondwaterstand. Het plangebied zelf is omringd door watergangen waardoor het onwaarschijnlijk is dat dassen foerageren in het plangebied.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis is afhankelijk van schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water. Er moet een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie aanwezig zijn en de oevers moeten vrij ruig begroeid zijn om te kunnen dienen als schuilplaats. De waterkwaliteit van het gebied is matig. Ruige oevers komen vooral voor op het volkstui-nencomplex. Wanneer de watergangen aan de randen van het plangebied behouden blijven dan zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van waterspitsmuisen op voorhand uit te sluiten.

Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Meervleermuis (*Myotis dasyc-neme*), Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pi-pistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatvlieger (*Eptesicus seroti-nus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Daarnaast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de ver-schillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten en spleten en achter loshangende schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

In de huidige situatie is het plangebied niet bebouwd. Tevens bevindt zich in de direc-te omgeving geen geschikte bebouwing. Hierdoor zijn negatieve effecten op gebouw-bewonende soorten uit te sluiten.

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Binnen het plangebied staan enkele grote bomen. Deze staan echter geïsoleerd en zijn daarom niet geschikt om te dienen als vaste rust- of verblijf-plaatsen voor boombewonende soorten vleermuizen. Bovendien zijn in de omgeving veel betere alternatieven aanwezig.

Soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Dergelijke lijnvormige elementen zijn niet aanwezig. Om deze reden zijn negatieve effecten op aanvliegroutes van vleermuizen uit te sluiten.

Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn soorten waargenomen als: Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*), Ekster (*Pica pica*), Grutto (*Limosa limosa*), Buizerd (*Buteo buteo*), Vink (*Fringilla coelebs*), Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), Spreeuw (*Sturnus vulgaris*), Boerenwaluw (*Hirundo rustica*), Kauw (*Corvus monedula*), Pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*), Wilde Eend (*Anas platyrhynchos*), Grauwe Gans (*Anser anser*) en Kuifeend (*Aythya fuligula*). Als bijzonderheid kan nog de waarneming worden gemeld van twee overvliegende halsbandparkieten (*Psittacula krameri*). Dit is een exotische parkietensoort die veelal in grote parken van steden voorkomt.

Sommige vogelsoorten, zoals uilen en spechten, gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd. Tijdens het verkennende veldonderzoek zijn geen sporen aangetroffen die duiden op een vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten. Negatieve effecten van de voorgenomen plannen op beschermde vogelsoorten zijn niet te verwachten.

Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Meerkikker (*Rana ridibunda*) en meer strikt beschermde soorten als Heikikker (*Rana arvalis*) en Rugstreeppad (*Bufo calamita*).

De watergangen aan de randen van het plangebied zijn zeker geschikt als vaste rust- of verblijfplaatsen van amfibieën. In de watergang aan de westzijde van het plangebied is Kleine watersalamander (*L. vulgaris*) aangetroffen. In de overige zijn veelvuldige kikkers gezien (Groene kikker onbepaald¹ en hei-/bruine kikker²). De meerkikker is in de omgeving gehoord en 1 exemplaar is aangetroffen in het wildrooster in het fietspad.

¹ In Nederland komen drie soorten groene kikkers voor. Om onderscheid te kunnen maken tussen de drie soorten dienen meerdere dieren te worden gevangen. Dit is niet gebeurd.

² De bruine kikker en de heikikker zijn twee verwante soorten. Om onderscheid te kunnen maken dienen meerdere dieren te worden gevangen. Dit is niet gebeurd.

Strikt beschermde soorten stellen strikte eisen aan hun leefomgeving en blijven het gehele jaar door dicht bij hun voortplantingswater (met uitzondering van de rugstreeppad, *B. calamita*).

Algemene soorten, zoals bruine kikker (*R. temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Heikikker

In de watergangen rondom het plangebied zijn diverse malen bruine kikkers of heikikkers aangetroffen. Het onderscheid tussen beide soorten is alleen goed te maken na het vangen van de dieren. Op basis van lichaamsvorm, tekening en de metatarsusknobbel is het onderscheid te maken. De biotoop sluit aanwezigheid van heikikkers niet uit.

Rugstreeppad

Rugstreeppadden zijn niet aangetroffen tijdens het verkennende veldbezoek. Het is echter niet onmogelijk dat de soort in de directe omgeving voorkomen omdat kooractiviteit net name 's nachts plaatsvindt.

Wanneer de bestaande watergangen worden gespaard bij het ontwikkelen van de nieuwbouw, dan zijn geen negatieve effecten te verwachten op vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde amfibieën. Bij de inpassing van de school in het landschap kunnen waterpartijen worden ingezet die ook geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaatsen voor strikt beschermde soorten amfibieën.

Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als Ringslang (*Natrix natrix*) en Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON is alleen de Ringslang (*N. natrix*) wel eens in de omgeving waargenomen. Deze soort is sterk aan water gebonden maar kan ook grote afstanden over land afleggen. Voor de voortplanting is deze soort afhankelijk van broeiend materiaal. Dit is vaak bij volkstuincomplexen te vinden in de vorm van composthopen. Het verdwijnen van het volkstuincomplex kan negatieve effecten hebben op vaste rust- of verblijfplaatsen van Ringslang (*N. natrix*).

Vissen

Volgens de gegevens van RAVON kunnen in de omgeving van het plangebied de volgende algemene soorten voorkomen: Alver (*Alburnus alburnus*), Baars (*Perca fluviatilis*), Blankvoorn (*Rutilus rutilus*), Driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*), Kroeskarper (*Carassius carassius*), Snoek (*Esox lucius*), Tiendoornige stekelbaars (*Pungitius pungitius*), Vetje (*Leucaspius delineatus*), Zeelt (*Tinca tinca*). Daarnaast komen in de omgeving ook meer strikt beschermde soorten zoals: Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en Bittervoorn (*Rhodeus amarus*). Tijdens het verkennende veldbezoek is alleen de driedoornige stekelbaars waargenomen.

De watergangen rondom het plangebied zijn geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de genoemde strikt beschermde soorten. Wanneer de bestaande watergangen worden gespaard bij het ontwikkelen van de nieuwbouw, dan zijn geen negatieve effecten te verwachten op vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde vissen. Bij de inpassing van de school in het landschap kunnen waterpartijen worden ingezet die ook geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaatsen voor strikt beschermde soorten vissen.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 Conclusie

In het plangebied aan de Garstenstraat te Nigtevecht (gemeente Loenen, provincie Utrecht) zal een nieuw schoolgebouw worden gerealiseerd op volkstuintencomplex. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Het plangebied te Nigtevecht ligt niet in of nabij de EHS of een gebied dat is aangewezen in het kader van de NB-wet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied Oostelijke vechtplassen ligt op een afstand van 1600 meter (hemelsbreed gemeten). Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat is aangewezen als onderdeel van de EHS ligt op een afstand van 300 meter (hemelsbreed gemeten). Gezien afwezigheid van verbindingen tussen het plangebied en de genoemde natuurgebieden, de aard van het tussenliggende gebied (veelal de bebouwde kom van Nigtevecht) en de afwezigheid van overeenkomstig habitat zijn negatieve effecten op beschermde gebieden zijn niet te verwachten. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren.

Door de groundbewerking en de nieuwbouw, zullen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard. In de toekomst zal waarschijnlijk een deel van het plangebied weer geschikt zijn als leefgebied.

De meeste van deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn

soorten uit de soortgroep zoogdieren, vissen, reptielen en amfibieën in dit stadium niet uit te sluiten binnen het plangebied.

Als de watergangen en oevers niet worden aangetast bij de realisatie van de nieuwbouw dan hoeft geen nader onderzoek te worden uitgevoerd naar deze groepen. Als aantasting van de watergangen onvermijdelijk is, dan zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten in dit stadium niet op voorhand uit te sluiten.

Tevens kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

4.3 Consequenties

Deze verkennende quick scan flora en fauna, op basis van een eenmalig veldbezoek, heeft aangetoond dat de watergangen rondom het plangebied mogelijk gebruikt worden door zoogdieren, reptielen, amfibieën en vissen als vaste verblijfplaats. Indien de watergangen en de oevers intact worden gelaten hoeft geen nader onderzoek naar beschermde soorten te worden uitgevoerd.

Wanneer het intact laten van de watergangen niet tot de mogelijkheden behoort, dan wordt een nader onderzoek aangeraden naar:

- zoogdieren (Waterspitsmuis). Onderzoekperiode: zomerperiode.
- vissen (Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper). Onderzoekperiode: april/september
- amfibieën (Heikikker, Rugstreeppad). Onderzoekperiode: maart/augustus.
- reptielen (Ringslang). Onderzoekperiode: april/september
- vaatplanten. Onderzoekperiode: maart/oktober

De gegevens van het Natuurloket kunnen hier voor een deel uitkomst bieden. De kwaliteit van de verspreidingsgegevens over planten en amfibieën is afdoende om op basis hiervan te concluderen of er wel of geen ontheffing aangevraagd dient te worden. Voor de overige groepen is de kwaliteit niet afdoende en is een nader onderzoek sowieso noodzakelijk.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en/of compenserende maatregelen gevraagd. Als wordt voldaan aan dergelijke voorwaarden, kan op basis van eerdere ervaringen redelijkerwijs worden verwacht dat een dergelijke ontheffing door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt verleend.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen, zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- het planten van bomen en struikgewas voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden;
- De watergangen betrekken in het ontwerp van de landschappelijke inpassing. Door de watergangen op een ecologisch verantwoorde wijze in te richten en te betrekken in het ontwerp kan de natuurwaarde sterk worden verhoogd. Dit kan ook bijdragen tot een verhoogd natuurbesef van de toekomstige leerlingen van de samenwoonschool.

Bijlage 1: globaal overzicht van de gegevens van Het Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:130 / Y:476

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	3	2			3	goed	-	1991-2007
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	3					redelijk	11-25%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	4	1		1		goed	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						matig		1998-2008
Nachtvinders						niet		1980-2008
Libellen					1	matig	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2: geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. en Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden. Utrecht.

Van der Meijden, R. 1990. Heukels' Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff.

De Nie, H.W. 1997. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing Int BV, Doetinchem.

Websites:

www.minInv.nl, website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Veel informatie over wetgeving, Natura2000, EHS etc.

www.natuurloket.nl, gevalideerde gegevens van alle PGO's per kilometerhok. Tegen betaling ontvangt u de meest gedetailleerde gegevens.

www.ravon.nl, website met informatie over de verspreiding van reptielen, amfibieën en vissen in Nederland

www.sovon.nl, website met uitgebreide informatie over ecologie en verspreiding van soorten

www.telmee.nl, website met gevalideerde gegevens van alle soorten

www.vzz.nl, website met informatie over ecologie van zoogdieren

www.waarneming.nl, website met deels ongevalideerde gegevens van alle soorten